

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Po zborovanju „Zaveze“.

Letošnja velika skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ je bila v mnogih ozirih jako zanimiva in poučna, tako da se nam zdi umestno, dodati svojemu poročilu še nekaj splošnih opomenj in označiti utise, ki smo jih prejeli pri tem zborovanju.

„Zavezo“ so vodili prav posebni nameni, ko je sklenila, prirediti svoje letošnje zborovanje v Gorici. Nikjer niso materialne razmere učiteljstva tako klavrne, tako sramotno žalostne, kakor na Goriškem, nikjer se pošteno in poštenovalno delo tako skandalozno ne plačuje, kakor v tej kronovini. „Zaveza“ je šla v Gorico, da to simpatično in zaslužno slovensko učiteljstvo moralno podpre v težkem boju za izboljšanje njegovega položaja, da je ohrabri in vzpodbude k nadaljevanju za četega prizadevanja in da na slovesen način posvedoči solidarnost vsega slovenskega učiteljstva z goriškimi tovariši.

In goriško učiteljstvo je bilo tega ohrabrenja in te vzpodbude potrebno, zlasti ker mu je nastali razdor v slovenski stranki vzel malone vse upanje, da se njegove razmere že v bližnji prihodnosti obrnejo na bolje, in ker je premagati še velikih ovir, predno se doseže zaželeni smoter. Največja ovira tiči pač v deželni zboru. Kar je počenjal ta deželni zbor z učiteljstvom pri raznih „regulacijah“, to je brez primere v zgodovini šolstva vsega sveta, to je krvava ironija in izziva k sarkazmu. Na žalost se ne more reči, da bi bila tega kriva samo laška stranka. Ne! Krivda pade tudi na slovenske poslance!

Boli v prihodnje drugače, bodo li slovenski poslanci vsaj v prihodnje izpolnjevali svojo dolžnost? Odgovora na to vprašanje ne vemo in tudi goriško učiteljstvo ga ne ve. Na zborovanju „Zaveze“ so bili sicer navzočni poslanci prof. Berbuč, dr. Gregorčič in dr. Tuma, ali nobeden izmed njih ni znil besede, dasi so bili direktno in indirektno izzivani. Pričakovalo se je,

da se oglašita vsaj dr. Gregorčič in dr. Tuma. Vsak izmed njiju je voditelj velike stranke, oba vesta, da je goriško učiteljstvo političen faktor, čegar upliva pri volitvah ni podcenjevati, ki bode odločeval, ako pride mej strankama do boja, a vender sta molčala oba, kakor da so jima sapa zaprli temni pogledi v ozadju stoječega kaplana Dermastije.

In vender ni dvoma, da se goriško učiteljstvo oklene samo tiste stranke, katera akceptira učiteljski program v polnem obsegu, kakor je to storila kranjska narodna narodna stranka. Kranjsko učiteljstvo je sedaj v političnem življenju del napredne narodne stranke, a da vse slovensko učiteljstvo to odobrava in spoznava za pravo, kaže soglasna izvolitev dr. Tavčarja in župana Hribarja častnima členoma „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Pričakovaneja pojasnila o stališču obeh slovenskih strank napram učiteljskemu programu in zlasti napram njegovim zahtevam glede izboljšanja plač torej „Zavezino“ zborovanje ni podalo. Pač pa se je povodom skupščine pojasnilo nekaj družega, namreč stališče primorske birokracije proti vsakemu pojavu od slovenske strani. Primorska birokracija je pri tej priliki dokazala, da so ji vzgled tisti slavnostni gališki glavarji in komisariji, o katerih se je že tolikrat govorilo v našem parlamentu, in da ima voljo, te funkcije posnemati.

Politična oblast je prepovedala najprej zborovanje, koncert in banket. Utemeljevala je svojo prepoved s tem, da je v nedeljo obletnica smrti cesarice, v ponedeljek pa da se je bati izgrediv. In svojo prepoved tudi tedaj ni umaknila, ko se je odpovedal koncert in ostalo je pri prepovedi banketa tudi tedaj, ko je vsled brzojavne pritožbe na ministrskega predsednika bilo zborovanje dovoljeno. Prav iz tega, da se je zborovanje dovolilo, za isti dan določeni banket pa prepovedal, izhaja jasno, da je vse utemeljevanje ničevno, da so njegovi argumenti puhli in prazni in da je birokracija s svojo prepovedjo imela samo namen, preprečiti

zborovanje za vsako ceno, a brez vsacega povoda.

Kako zelo se je trudila primorska birokracija, da zborovanje prepreči in zlasti da preskrbi za čim manjšo udeležbo, to kažejo razne značilne okolnosti.

Tako so šolska vodstva sezanskega okraja dobila okrožnico dno. 1. septembra, s katero se jim je naznanilo, „da imajo one šole, katerih učiteljstvo se udeleži glavnega zbora v Gorici, v ponedeljek 11. septembra t. l. pouka prost dan.“ Dne 9. septembra pa so ista šolska vodstva dobila drug ukaz. Ta ukaz se glasi:

„Vsled dopisa c. kr. glavarstv v Gorici z dne 8. septembra so prepovedana od vlade vsa zborovanja, koncerti in banketi „Zaveze učiteljskih društev“ dne 10. in 11. t. m. v Gorici. Preklicuje se torej tukajšnji odlok 1. septembra t. l. št. 1741 in prepoveduje se podati v Gorico in odreduje se, da mora biti dne 11. t. m. šola. V ogib neprijetnih nasledkov spolnuje naj se natanko ta ukaz.“

Prva okrožnica, s katero se je učiteljstvo tako rekoč pozivljalo, naj se udeleži zavezinega zborovanja, je bila izdana, ko sezanski okr. šol. svet še ni slutil, kaj ukrenejo Contin, Schwarz in Jettmar. Ko pa je zvedel njih naklepe, je tako hitel prepovedati udeležbo, da je popolnoma prezrl okrožnico kardinalovo z dne 4. septembra št. 2606, s katero se je odredil rekviz za dan 11. oziroma 15. t. m. za pokojno ce sarico!

Pa zgodilo se je še več. Goriški policiji so hodili po gostilnah in naročali gostilničarjem, da ne sme nobeden več kakor 20 do 25 učiteljev pogostiti, in hodili so po hotelih ter naročali, naj se ne da učiteljem prenočišča. Očitno je, da so odločilni gospodje pri tem računali na to, da bodo naši g. učitelji kar trumoma zapuščali Gorico, kjer ne dobe ne postelje ne jesti, in da se jim tako ponesreči vsled ministrske odredbe dovoljeno zborovanje.

To počenjanje primorske birokracije je nečuveno in nam kaže, v kako neznos-

nih razmerah živé naši rojaki na Primorskem.

Te razmere so popolnoma gališke. V tem ko naši poslanci vladi tlako delajo, se upajo primorski birokratje uganjati take reči, kakor smo jih ravnokar popisali. In zakaj vse to? Ker je ta birokracija slovenstvu na Primorskem načelno nasprotna in z veseljem pograbi vsako priliko, kjer more ustreči strupenim laškim kričanjem. Mi smo trdno prepričani, da vse to, kar se je zgodilo v Gorici, se je zgodilo na željo laških kolovodij, ki so hoteli zadržati, da bi se v „laški“ Gorici vršilo slovensko zborovanje, a ker so bili vsi oblastveni koraki neopravičeni ali naravnost nezakoniti, moramo vprašati osrednjo vlado: Kdo zapoveduje v Gorici? Ali c. kr. avstrijska vlada ali irredentovska klika, ki najde pri znanem nadkomisarju Continu vedno poslušna ušesa? In vprašati jo moramo: Kako je mogoče, da je „Piccolo“ že prej izvedel za utemeljevanje prvotne prepovedi in jo je mogel priobčiti že prej, nego jo je dobila v roke „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“?

Preki sod v Belemgradu.

V Belemgradu posluje od minolega petka preki sod. Nad dva meseca so rabili Milanovi hlapci, da so nabrali nekaj gradiva proti obtoženim radikalcem, toda že tekom treh sej se je pokazalo, da je to gradivo brez vsake najmanjše vrednosti, in da je le sad lažnjivcev, podkupljencev in političnih spletkarjev. Obtožnica državnega pravdnika Vaze Simića je zgrajena samo na podlagi izpovedi Kneževića ter nekaterih sil sumljivih elementov, Milanovih kreatur, dokazov o krivdi radikalcev pa ne navaja niti najslabših. Strmenje, ogorčenost in največji gnus zbuja ta obtožnica Milanovih slug, in ves evropski kulturni svet je složen v sodbi, da se tako v nebo vpijoča obravnava še ni vršila. Obtožnica skuša dokazati kavzalno zvezo med Kneževićvim atentatom na Milana in med neko izmišljeno zaroto srbskih radikalcev proti dina-

LISTEK.

Črni biser.

(Češki spisal Fr. Herites.)

Čestokrat sem bil gost pri Braunovih. Bili so nemškega rodu, toda za dolzega bivanja na Hrvaškem so se zelo poslovali. Stoprav, ko je bil gospod Braun upokojen, so se vrnili na svoj prvotni dom, na Štajersko, k vabljivim bregovom zelene Mure.

Obe hčerki sta govorili polnoglasno hrvaščino tako čisto in jasno, da ju je bilo veselje poslušati. Starejša, Olga, je bila vesela, dobrovoljna, večkrat celo lahkomiselna in imela je oči kakor dva žgoča plamena; mlajša, Mila, je bila majhna nuna, pobožna, molčeča, mirna, in oči so se ji lesketale kakor dve zvezdi. Obema se je prikladalo to zelo izborno, in takrat bi se bil v eno izmed njih skoro zaljubil.

Gospod profesor Braun je mogel biti vzor vsem očetom; ljubil je svoje otroke iz vsega srca; v obče je bil izboren, pošten in odkritosrčen človek, ki je prizanašal slabostim svojega bližnjega, zgovoren in prijeten družabnik. Le kadar je prišel pogovor na statistiko, je postal naravnost

neusmiljen, in bilo je dobro, umakniti se mu za nekaj časa s pota.

Tudi gospa profesorjeva je imela mnogo dobrih lastnostij in edino napako, da je preveč silila k jedi, dasi se je pri nji vsak, kdor je jedel pri nji, posilil rad kolikor je mogel, kajti v kuhinjskem znanju je kazala mnogo več kakor samo talent...

Nepričakovano je dobila rodbina novega člana — strica Daniela. Poročilo o njegovem prihodu me je iznenadilo — to je bilo za me obenem poročilo o njegovi eksistenci.

Mnogo let se je mudil na potu, prepotoval Evropo od enega konca do drugega, obiskal je tudi Severno in Južno Ameriko, Malo Azijo in Egipet. Zakaj in s kakšnim ciljem — nisem mogel izvedeti. Sploh je zakrivala njegovo preteklost neprosvitna megla.

Daniel je bil polbrat profesorjeve soproge in sicer mnogo mlajši od nje. Bilo mu je nekaj čez trideset let, vendar je imel čelo že vraskavo.

Naš krog ni obogatel z njim. Bil je vedno zamišljen, nič se mu ni ljubilo, nič ga ni veselilo, z ničemer ga ni bilo mogoče spraviti v dobro voljo.

„Za lepoto nimate nikakega smisla; bilo bi vam vse eno, če bi prav oslepli;

podobni ste krtu —“ sem mu rekal in mu delal večkrat še lepše poklone, toda on se ni niti razjezil.

Enkrat sem mu rekel: „Vse vidite črno — vam bi se zdel črn mogoče celo biser!“

Vstal je in prebledel kakor smrt.

Priskočil sem k njemu in mu nutil steklenico vode; mislil sem, da ga je obšla slabost vsled razžaljenja. Zgrabil me je za ramo.

„Kaj veš o črnem biseru? je zaklical prestrašeno.

Gledal sem ga ves začuden. Kaj bi vedel? Nič ne vem, — da so mogoče trije na svetu, to sem čital nekje, in mislim, da je bil jeden izmed njih ukraden in so pisali dnevnik o njem cele romane. Kako bi mogel več vedeti?

Takrat sva bila z Danielom sama. Tega dne me je zadela namreč nezgoda, da nisem mogel, zadržan vsled nujnega nepričakovaneja opravila, priti o pravem času k Braunovim, kakor sem obljubil takoj popoldne, in rodbina je odšla brez mene na izlet, ki je bil dogovorjen z nekaterimi znanci. Prišel sem zvečer, da bi pričakoval povratka izletnikov, in ko nisem našel nikogar razun strica, zagrizenega in doslednega sovražnika vseh takomenovanih družbinskih zabav, sem sedel v

vrtno lopo nasproti njemu in sem se začel baviti z njim po navadnem načinu. Prepirla sva se nsmreč, večinoma za malenkosti. Končno pa sem izrekel slučajno, brez namena omenjene besede.

Prišel se je sprehajati po lopi v vidnem razburjenju; njegove ustnice so se tresle; močno je stiskal smodko z zobmi in se ni niti zmenil, da mu je ugasnila. Končno je sedel znova, uprl glavo v dlan in pričel premišljevat, v začetku sem pregovoril nekoliko dovtipnih besed, zdaj že ne vem kakšnih. Hotel sem mu vrniti njegovo brezobzirnost, s katero je poražal moje mladeniške zofizme. Potem sem ga molče opazoval, in kakor bi se bila tu polastila neznana bolelost tudi mojega srca, sem čutil z njim sočutje, — več kakor sočutje, zdelo se mi je, da sem tako nesrečen kakor on, da trpim z njim.

Pristopil sem pomilovalno k njemu, položil roko na njegovo ramo in z ono odkritosrčnostjo, s kakoršno razodene mladost vse, karkoli se godi v občutljivi duši — takrat mi ni bilo še dvajset let — rekel: „Pomilujem vas, Daniel. Gotovo so divjale močne burje preko Vaše glave in vrile v Vaše čelo toliko vrask in zanesle v Vašo dušo toliko zasipov.“

Pogledal me je tako ljubeznivo kakor še nikar.

(Dalje pri...)

stiji Obrenovičev. Vaza Simić se je skliceval pri tem zmagovalno na izpoved Kneževića, ki je v preiskavi odločno in naravnost imenoval polkovnika Nikolića, Tavšanovića, Pasića, Nikolića, Kovačevića, Dimića i. dr., da so ga najeli ter podkupili v to svrhu, da ustrelji Milana. Knežević je rekel, da so mu obljubili radikalci za ta čin dva milijona frankov, ter mu zagotovili, da se mu ne zgodi prav nič, ko spodé iz dežele po umoru Milana kralja Aleksandra, in ko zasede srbski prestol Karageorgjevič. Pripovedoval je, da je imel v Bukareštu, kamor so ga poslali nekateri srbski radikalci, sestanek s Karageorgjevičevim agentom, ter da je občeval v tiskarni radikalnega glasila „Odjeka“ s prvimi voditelji radikalne stranke. Skratka: Knežević je izpovedal najnatančnejše vse posameznosti velike radikalne zarote ter razkril tudi njene najtanjšje niti, ki so sezele seveda v prvi vrsti na Črnogorsko.

Že pri začetku obravnave pred prekim sodom pa je lažnjivi Knežević preklical vse te svoje izjave. Povedal je odkritosrčno, da ga ni najel nihče, da je obdolžil polkovnika Nikolića samo zato, ker ga je nekda v kopalnici, kjer je Knežević opravljal neko službo, hudo razžalil, ter da je streljal na Milana iz golega obupa, ker več tednov ni mogel dobiti nikjer nobenega zaslužka, in ker mu je znano, da preganja Milan njegove rojake, Bošnjake. Izpovedal je jasno, da je lagal samo zategadelj, da se maščuje nad sovražnimi osebami, ter da pomaga samemu sebi.

A tudi te izjave je Knežević preklical ter pri drugi seji ponovil vse svoje prve obdolžitve. Očividno je, da je capinski Knežević kot priča proti obtoženim radikalcem docela nezanesljiv, ter da govori tako kakor mu je naročila policija in tako kakor meni, da je zanj najboljšje. Knežević je najpodlejše propalica, ki se hoče rešiti s tem, da lažnjivo ovaja druge kot svoje zapeljivce in podkupljivce. Preki sod se bode po naročilu Milana gotovo izkazal temu izvršku človeške družbe hvaležen ter mu prisodi za plačilo čim najhujšo kazen.

Kakor Knežević pa so popolnoma nezanesljivi in od policije podkupljeni oziroma zapeljani tudi druge priče, med katerimi ni niti jednega dostojnega človeka. Neki Tajšić je trdil n. pr., da je govoril Pasić na požarevskem in beligradskem peronu glasno in očitno veleizdajске grožnje ter proročeval, da se spremeni že v kratkem srbska dinastija. Pasić pa je izjavil, da Tajšića niti ne pozna, ter da ni nikdar izustil kake take grožnje. Soglasno s Tavšanovičem je izrekel Pasić svoje prepričanje, da govoré vse te priče, ki hočejo zaplesti radikale v neko izmišljeno zaroto in v ozko zvezo s Kneževićem, pod pritiskom policije in sedanje vlade, ki hoče vsekakor zatreti opozicionalno radikalno stranko. Pri četrti obravnavi se je pripetil posebno značilen slučaj, ki mora odpreti oči tudi največjim slepcem. Priča Nikodjevič je namreč slovesno svoje prvo pričanje proti Pasiću preklical ter je izjavil, da ga je pridobilo za krivo pričanje orožništvo. Žal, da druge priče nimajo take vesti kakor Nikodjevič, sicer bi tudi povedali, da so najeti.

Preki sod v Belemgradu bode imel jako lahek posel, ako bo sodil po izjavah Kneževića in njegovih somišljenikov. Obodil bode radikale tem lažje, ker zgovornikom ni bilo niti dovoljeno govoriti z obtoženci, in ker jim preiskovalni sod ni hotel predložiti raznih obteževalnih dokumentov v pregled. Štirje zagovorniki so zategadelj odstopili ter so sedaj nekateri obtoženci brez zagovornikov. Ko je sporočil to žalostno dejstvo neki dopisnik iz Belegrada svojemu listu, je sodni predsednik zagrozil obravnave udeležujočim se žurnalistom, da zapodi takoj vse iz dvorane, ako se bodo predrznili pisati še kdaj kaj takega.

Vse postopanje prekega soda, vedenje predsednika in očividno najete izjave Milanovih prič kažejo jasno, kaj namerava storiti Milan z radikali. Atentat Kneževića hočeta izrabiti Milan in njegov ministerski predsednik, dr. Vladan Gjorgjevič v ta namen, da uničita radikalno stranko ter pomorita njene voditelje radi „veleizdajstva“. In kaj je na Srbskem veleizdajstvo? Veleizdajstvo se zdi Milanu, ako se je drznil n. pr. Nikolić obsojati sedanje sramotne razmere, — veleizdajstvo je, ako so videli Tavšanovića v tiskarni „Odjeka“, — skrajno sumljiv človek je, kdor čita radikalne liste

itd. Milanu je veleizdajstvo vsaka kretnja radikalcev, in preki sod ima jasno načrtano nalogo, da jih izroči smrti ali ječi, kjer takisto izginejo kmalu brez sledu...

Strašna ogorčenost proti Milanu vlada v vsem časopisu, in na čelu vsem zahtevajo ruski listi, da je že skrajni čas, da se zapodi tega kraljevskega morilca iz Srbije. Mati kralja Aleksandra, kraljica Natalija sama je pisala svojemu sinu pred začetkom sodne obravnave ter ga rotila, naj zapusti nevarno pot, po kateri hodi sedaj, ki ga dovede nedvomno v pogubo in vzame Obrenovičev srbski prestol za večno. — Ali ima kralj Aleksander še toliko možgani, da bo razumel jasni opomin svoje plemenite matere? —

Preki sod v Belemgradu razsvetljuje z bengaličnim svitom za vse Jugoslovanstvo sramotne razmere v Srbiji, in gotovo se ne motimo, ako pravimo, da je obravnava proti Kneževiću in radikalcem začetek tragedije, kjer bo igrala končno glavno vlogo dinastija Obrenovičev.

V Ljubljani, 14. septembra.

K položaju.

Predsednik parlamenta, dr. Viktor pl. Fuchs je že razposlal vabila na skupno sejo vseh strank. Seja se bo vršila 24. t. m. v državnozborni pisarni dr. Fuchsa. Vabilo povdarja, da vlada splošna želja, naj bi se javne razmere ozdravile in dovedel parlament do plodovitega dela. Na nevtralnih tleh se lahko nasprotniki sestanejo, ne da se zagreše proti svojim strankarskim načelom. V prvi vrsti je treba najti obliko, da se reši jezikovno vprašanje. Zato se bo vršila skupna konferenca. Fuchs si pridržuje pravico, da naprosi o pravem času tudi vlado, naj podpira njegovo akcijo. To vabilo so dobili posl. vitez Jaworski kot načelnik desnice, posl. dr. Funke kot načelnik leveice, posl. dr. Malfatti kot načelnik italijanskega kluba, posl. dr. Verkauf kot načelnik social-demokratskega kluba in posl. Wolf kot zastopnik Schönenerjevega kluba. Jaworski in Funke sta naprosena, da pripeljeta seboj tudi one člene, katere bodo razni klubi za to določili. Fuchs bajé ne mara stopiti pred to skupno konferenco s kakim pozitivnim predlogom glede rešitve jezikovnega vprašanja, nego prepusti zastopnikom strank, da predlagajo. Poljski klub bode imel 10. oktobra svojo sejo v parlamentu. Tudi danes ne moremo reči, da bi gojili desničarski krogi posebne nade glede uspeha te skupne konference. Vendar pa bode imela konferenca gotovo velik vpliv na nadaljni razvoj razmer ter na postopanje vlade in desnice. Sedanji stagnaciji napravi konferenca vsekakor konec. — Posl. dr. Funke je sklical konferenco načelnikov leveice za 23. t. m. — Kdaj se snide slovanska-krščanska narodna zveza pa še ni znano.

Thunov naslednik — baron Aehrenthal?

Nekateri listi — na čelu jim „Slowo Polskie“ — so poročali, da postane baron Aehrenthal, sedanji avstro-ogrski poslanik na ruskem dvoru, novi ministerski predsednik. Aehrenthal je protegé grofa Goluchowskega in barona Chlumeckega. Temu nasproti pa piše „Dziennik Polski“: Baron Aehrenthal je v avstrijskih krogih malo znan, v političnih družbah pa ga smatrajo za moža odločno strancarskega značaja. V vrsti zunanjih diplomatov predstavlja nemško-nacionalni element. Njegovo imenovanje poslanikom v Peterburg je imelo namen izraziti napram ruskemu dvoru zvestobo Avstrije, ki je zvezana z nemško državo ter podati nemškemu dvoru poročstvo, da razmerje Avstrije z Rusijo ne spremeni zveze z Nemčijo. Baron Aehrenthal je že jedenkrat vzbudil pozornost političnega sveta in sicer na tak način, da se je njegovo nemško-nacionalno prepričanje prav razločno dokumentiralo. Ko je bil namreč kot atašé grofa Kalnokega prisoten pri sestanku z Bismarckom v Gasteinu, je Aehrenthal padel pred Bismarckom na kolena ter mu poljubil roko. Baron Chlumecky se moti, če misli, da je politična znamka njegovega kandidata slovanskim krogom neznana. Homo novus je baron Aehrenthal le za naivne urednike lista „Slowo Polskie“. Da bi grof Goluchowski podpiral tako kandidaturu, ne verjamemo. Dejstvo je, da bi se združili proti Aehrenthalu vsi slovanski klubi v opozicijo, ter da bi se mogel varovanec Chlumeckega opirati samo na Wolfa in Schönenerja.

Avstro-Ogrska in preki sod srbski.

Dunajska „Allg. Ztg.“ je prinesla iz Belegrada brzojavko, da je ondotni avstro-ogrski poslanik, vitez Schiessl imenom avstro-ogrške vlade svaril srbsko vlado, naj preganjanja proti načelnikom radikalcev ne tira do skrajnosti ter jo pozval, naj skrbi, da bo preki sod obsodil le majhno število na smrt. To svarilo je avstro-ogrski poslanik utemeljil s tem, da bi mogla prevelika strogost provzročiti v Srbiji nemire, in da se treba izogniti vsega, kar bi moglo izzvati revolucijo. Za rusko vlado se je oglasila torej tudi avstro-ogrška, in dr. Gjorgjevič ve sedaj, česa se more nadejati, ako teh svaril ne bo poslušal!

Najnovejša vojna

se bode vršila menda med Anglijo in Transvaalom. Do 18. t. m. se odloči usoda. Dotelej imajo namreč Boerci čas premišljati, ali sprejmo predloge angleškega kolonialnega ministra Chamberlaina ter spremené volilno reformo v smislu Angležev ali ne. Vojni s Transvaalom se upira kraljica Viktorija, ki želi, da minejo zadnja leta njene vlade nekrvavo; nasprotuje pa ji tudi velik del časopisov in politikov. Chamberlain se v Londonu niti na ulico ne upa, ker se boji demonstracij proti svoji politiki. Vsekakor vojna s Transvaalom Angliji ne pomnoži že itak majhnih in pičlih simpatij evropskih držav.

Dopisi.

Z dežele, 12. septembra. „Gospodje učitelji se celo leto mnogo trudijo, da bi našo mladino kar se da dobro poučili in vzgojili; zraven imajo pa še mnogo drugih skrbi in opravil, uradnih in zasebnih.“ — Tako je govoril knezoškof ljubljanski v svojem povabilu z dne 22. julija 1899. k tridnevni duhovni vaji za p. n. gg. učitelje. A vse drugače pojejo njegovi podložni kaplančki Rudolphi, Hauptmanni, Škrjančki in drugi. „V bogoslovnem semenišču bodo gg. učitelji dobili stanovanje in prav vslo postrežbo za jedno krono na dan. Poskrbelo se bo, da bodo mogli vsaki dan iti šetat in razvedrit se na alojzeviški vrt.“ Kako „fletno“ so se morali imeti naši gg. tovariši v Ljubljani! Vse za eno krono! Kaj ne bi raje jim vse brezplačno dali?

No mi smo prav radovedni, kdo se je udeležil teh brumnih vaj za eno krono na dan. Prosimo torej „Slovanski Narod“, da imena dotičnikov objavi, da bomo poznali naše brumne brate.

Naš zastopnik iz Vipave ni šel v ljubljansko semenišče, a vzlic temu ga novič spominjamo na dane besede v št. Petru ob času njegove izvolitve, da ne bo nikdar odstopil od svojih liberalnih načel, in da bo trden kot skala bojeval se za blagor učiteljstva in narodne napredne stranke.

Mož beseda kaj velja, pa nikdar beseda vetrnjakov.

Mi narodni napredni učitelji spoštujemo bolj onega učitelja, ki očitno kaže, da je pristaš klerikalne stranke, kakor pa onega, ki nam v obraz govori, da je liberalen, a za nami brati se s klerikalci. S takimi izdajicami obračunali bomo o svojem času.

Dopis iz učiteljskih krogov v „Slovenecu“ moral je napisati eden najstarejših kolegov, ki je v statusu na mastnem klinu učiteljske plače, in ki sedaj ne pomisli na pretekla leta in tudi ne na dejstvo, da edino liberalni učitelji pridobili so učiteljskemu stanu to kar imamo. Seveda on, bivši mežnar, ostal je do danes klerikalec, a pusti nas naj v miru, kakor mu tudi mi ne zavidamo, da v farovžu dobro je in pije. Obžalujemo in pomilujemo pa vse one učitelje, kateri javno priznajo, „ko bi jaz klerikalec bil, bi že zdavno boljšo službo imel, kot liberalci ne dosežem ničesar“. O vi zaslepljeni! Ali ne veste, da vse kar imamo, dosegli smo s pomočjo liberalcev, narodnih naprednjakov? Ali ne čitate klerikalnih listov, ali ne slišite mladih kaplanov, kako nam zavidajo našo hlapčevsko plačo. Učitelji in njih družine naj jedo polento, ki je cena, ne pa mesa. Res prežalostno je, da koncem 19. stoletja nahajamo med učitelji take duševne reve, ki si žele priti pod klerikalni jarem. Učitelji smo javni uradniki, toda naša plača je manjša nego javnih slug, zato bodimo edini, in oklenimo se naših vrlih mož naprednjakov, ker le oni bodo tudi nam nekoč pripomogli do one

stopinje, ki jo imajo državni uradniki vsaj XI. in X. činovnega reda.

Bodimo odkriti, ne hinavci, očiti liberalci in očiti klerikalci, potem se bo tudi v učiteljskem stanu zjasnilo razmerje med nami in vami, ki ste dosedaj bili tihotapni klerikalci.

Druga naša želja je, poznati one kolege, ki so vzlic pozivom naših učiteljskih listov kompetirali za nadučiteljsko mesto, katero je tovariš Rojina izgubil vsled intrig tamošnjega župnika. Mi se ne bojimo luči, zato prosimo, da se tudi ta zadeva po časnih objavah.

V vsakemu stanu je med pšenico pleva in ljulike tako tudi v učiteljskem, prav potrebno je torej, da se javno loči pšenica od ljulike. Naše napredno glasilo pa prosimo, da vzame prav drobno rešeto in skrbno pretiplje obisti in jetra našim klerikalnim učiteljem, kakor nas liberalne učitelje pretresuje klerikalni „Slovenec“.

Star liberalec.

„Slovenec“ pred sodiščem.

I.

Pri današnji razpravi zagovarjati se ima duhovenski naš list proti tožbi vipavskega župana Hrovatina, kakor tudi proti tožbi mestnega zastopa ljubljanskega — pri obeh slučajih radi pregreška žaljenja časti.

Obe obtožbi zastopa dr. Iv. Tavčar, odvetnik v Ljubljani; zatoženca pa odvetnik dr. Iv. Šušteršič.

Sodišču predseduje: deželni sodišča svetnik Schneditz; votanta sta pa svet. Wenger in adjunkt Förster.

Izzrebani porotniki so: Iv. Majaron, posestnik v Borovnici; Viktor Schiffer, trgovec v Ljubljani; Karl Planinšek, trgovec v Ljubljani; Janez Sevnig, trgovec v Ljubljani; Fran Čuden, trgovec v Ljubljani; Janez Češnovar, posestnik v Ljubljani; Janez Robežnik, posestnik na Viču; Jože Javornik, mesar v Ljubljani; Anton Fröhlich, posestnik v Kamniku; Janez Legat, posestnik v Lescah; Janez Mave, pek in posestnik v Ljubljani; Janez Rode, trgovec v Ljubljani. Porotnik-naměstnik pa je Ivan Počivalnik, posestnik v Ljubljani.

Ko so se porotniki postavno zapri-segli, ter se je sodišču predstavil regiment Erjavčevih vipavskih pristašev — sam cvet vipavske inteligence — prečita se najprej obtožba, vložena po vipavskem županu.

Opira se ta obtožba na notico, ki je bila v „Slovenecu“ priobčena dne 17. okt. 1898., ki se glasi:

„Iz Vipave: Čedne reči mi je poročati, reči, kakršne so dandanes le še v zakotnih gnezdih na Turškem mogoče. Neračunljivo, toda gre se za javno moralo, ki je v zadnjem času pri nas silno trpela. Ljudje namreč uvidevajo, da velja drugo merilo za mogotce, drugo za priprosto ljudstvo. Mogotci, ki imajo oblast v rokah, smejo vse, zastopnik državnega pravičnosti miži na obe oči, pritožbe stiskane ljudstva so zaman. Liberalna klika, ki terorizuje ves trg in hoče svoj vpliv po vsi dolini razširiti, ima občinsko upravo v rokah. Nji načeluje že lepo vrsto let mož, ki so ga imenovali Vipavci I. 1895. radi njega posebnih zaslug za občino častnim občanom. Oglejmo si njega zasluge na podlagi odloka sl. dež. odb. z dne 3. dec. 1897., št. 6160. Slavni deželni odbor je pregledal zapisnike občinskih sej in letne račune, in je pri tem dognal marsikaj zanimivega. Najprej je konstatiral, da je županstvo uradno lagalo, ker je dalo v zapisnik zapisati in deželnemu odboru sporočati, da so se računi soglasno odobrili, dasi je nekdo izmed odbornikov ugovarjal in protestiral proti računom. Nadalje je odkril deželni odbor v računih velik primanjkljaj. Od leta 1883. do 1896. se prebitek koncem leta ni redno nikdar prinesel v polnem znesku v računu prihodnjega leta, ampak vselej za 100—200 gld. manj. Deželni odbor je dognal, da je bila občina na ta način odškodovana do pričetkom leta 1896 za 2409 gold. 52 1/2 kr., ker deželni odbor ni mogel iz računov uvideti, kam je izginil ta denar, da si mora biti po postavah vse razvidno iz računov. Iz omenjenega odloka je tudi razvidno, da so se uračunjevale takse god-

 Dalje v prilogi.

benih in plesnih dovolitev le do leta 1891, v kateri žep pa so se stekale po letu 1891, ni mogel deželni odbor dognati, dasi se ve, da se v Vipavi rado pleše in gode. Isti odlok izraza še marsikatero druge pomisleke, o katerih ne moremo govoriti. Ker ne moremo biti osebni, molčimo o vseh družih umazanostih in uradno dokazanih nerodnostih vipavskega župana — častnega občana, molčimo o tem kako navzlic ukazom slavnega deželnega odbora uprav turško o gospodarstvu gozdom v svoj in svojih privržencev prid, politične nasprotnike pa zatira, vse to za zdaj na stran, zlasti ker upamo, da se bo pričelo poklicano oblastvo za stvar zanimati in pokazalo obupanam Vipavcem, da še živi pravica!

Ko se je objavilo, da je višje deželno sodišče v Gradcu odklonilo zaproseno delegacijo — celjske simpatije niso toraj nič pomagale — pokliče se pred sodišče gospod Ivan Rakovec, poprej paznik tobaka, sedaj pa odgovorni urednik škofovskega ljubljanskega lista. Po informacijah, ki so se mu poprej vpihnile, izjavi gospod odgovorni redakter, da se ne čuti krivega.

Predsednik: Kako to?

Obtoženec: Ker sem bil tiste dni slučajno bolan, tako da v obtožbo dejana notica ni prišla z mojo vednostjo v list.

To, kar je tu podal „Slovenec“ urednik sodišču v svojo obrambo, je znan maneuver vseh obtoženih redakterjev.

Zagovornik dr. Šušteršič: Ali niste bili pripravljeni, poravnati se s Hrovatinom, ter v listu objaviti, da je bila notica tiskana brez vaše vednosti, ter izreči obžalovanje, da se je sploh tiskala?

Obtoženec: Da.

Dr. Tavčar: Toraj obžalujete, da ste kaj tacega tiskali ter tako pripoznate, da dela notica županu Hrovatinu krivico in da je vredna Vašega obžalovanja.

Obtoženec: Da!

Dr. Tavčar predlaga na to, da naj se okolščina, je-li Rakovec dne 17. oktobra 1898 bil v resnici bolan, ali ne, preišče, ter o njej pod prisego zasliši gosp. Andrej Kalan, kanonik v Ljubljani. Dr. Šušteršič se temu predlogu strastno upira, češ, da je Kalan vihovni redakter „Slovenca“, da bi smel k večjemu tik Rakovca na zatožni klopi sedeti, da se pa kot priča ne sme nikakor klicati pred sodišče. Sicer bi pa bilo brezuspešno, kanonika zapričavati, ker se itak na take malenkosti ne bode spominjal.

Dr. Tavčar: Saj imamo prisego, ta pa je sredstvo, ki tudi pri kanonikih spomin prav zelo poživlji.

Sodni dvor sklene, da se bode kanonik Andrej Kalan kot priča pred sodišče poklical.

Na to se prečita odlok deželnega odbora z dne 3. decembra 1897, št. 6160, ki je silno dolg ter jedino določa, da se imajo v bodoče računi vipavske občine in podobčin na drugi podlagi voditi, kakor se je to do sedaj godilo. O kaki defraudaciji ta odlok ničesar ne govori, ker bi bil drugače moral deželni odbor celo zadevo izročiti kazenskemu sodišču, kar se pa ni zgodilo, ter se, kar je samo ob sebi umevno, tudi do danes in vzlic „Slovenčev“ ostudni denunciaciji ni zgodilo. Deželni odbor pa ni ničesar družega ukrenil, nego samo to, da naj se v bodoče računi trga vipavskega, vipavske občine, in podobčin vodijo ločeno jeden od drugega.

Sedaj se odredi zaslišanje svedokov. Najprej se pozove k pričevanju

gosp. Ivan Nosan,

deželnega sodišča svetnik in sodnik v Vipavi. Le-ta je že več let člen občinskega zastopa. Za občinsko upravo izbran je bil poseben blagajničar, ki je denar prejemal in knjige vodil. Račune je priča s posebnim odsekom vsako leto pregledaval, in odbor je te račune od leta do leta odobral. Samo Andlovič je enkrat izrekel, da zapisnika ne podpiše, proti računu pa po mnenju priče tudi ni ugovarjal. Župan Hrovatin po mnenju priče ni nikdar denarja prejemal. Nedostatki, koje je konstatiral deželni odbor, izvirajo od tod, ker je bila jedna sama kasa za trg, občino in podobčine; trg vipavski je imel faktično prebitek, o kojem govori deželni odbor, ta se je pa porabil za podobčine, ki so vse brez izjeme še danes dolžnice vipavskega trga. Kar se gospodarenja z gozdom tiče, izvolil je občinski

zastop v ta namen poseben odsek, ki je vodil omenjeno upravo. Po mnenju priče nima župan pri ti upravi ničesar odločevati.

Po mnenju priče je absolutno izključeno, da bi se bilo občini ukradlo 2000 gld., in je Hrovatin tudi čisto nesposoben, da bi postal nepoštenjak.

Priča Ivan Može,

trgovec in posestnik v Vipavi. Bil je sedem let brezplačni blagajnik občine. Župan ni imel z denarjem nič opraviti; blagajnik je vodil knjige ter jih vedno redno sklepal. Tudi takse za godbo in pleše je blagajnik prejemal. Dokler je bil Može blagajnik ni bilo mogoče, kaj defraudirati. Po mnenju Možeta je župan Hrovatin mož, o kojem ne sme nikdo misliti, da je hotel občino goljufati. Ta izrek je toli pomenljivejši, ker je gosp. Može pri zadnji občinski volitvi volil s klerikalno stranko.

Ivan Mesesnel,

blagajnik občine vipavske, potrdi, da zadnjih sedem let ni imel župan z denarjem ničesar opraviti.

Priča Ivan Božič,

deželni poslanec, župan v Podragi, je po tem, ko je „Slovenec“ Hrovatina napadel, pregledal v se občinske račune, tervidel, da izvirajo očitki deželnega odbora od tod, da se je prezrlo, da so pribitki trga posojeni posameznim podobčinam. Denarja trg res nima v kasi, zategadelj so mu pa podobčine dolžnice.

Anton Perhavec,

klerikalec in krčmar v Vipavi, izpove, da je bil blagajnik 4 ali 5 let, in da je ravno tako postopal, kakor drugi blagajniki.

Janez Lekan,

posestnik v Vipavi izpove, da se je vsako leto volil poseben odsek, ki je iz skupnega gozda les odkazoval. Župan ni bil v tem odseku. O predlogih njegovih sklepov je na to občinski zastop. Kar je ta dovolil, to se je potem strankam v gozdu izkazalo. Po mnenju priče so vipavski gozdi na Nanosu boljši, kakor gozdi družih občin. Priča je pred tremi leti z gozdnim uradnikom Ferjančičem gozd pregledal tako, da dobro ve, v kakem stanju je pepirni gozd.

Dr. Tavčar: Ali niso upravičenci časih odkazani les prodali, mesto da so ga porabili pri popravu svojih hiš? Priča: To se je zgodilo. Taki ljudje so potem takoj drugo leto zahtevali zopet les in ker se jim dovoliti ni mogel, so postali glavni kričarji proti gozdni upravi.

Anton Mohorčič,

posestnik v Vipavi, je kupil od jednega sedanjih nezadovoljnih nekega odkazanega lesa, ki je bil za poprave poslopja odkazan, ter se je tako izneveril svojemu namenu.

Priča Josip Žvokelj,

posestnik v Vipavi, je že 20 let člen občinskega zastopa. Le-ta priča natanjko popiše gozdno gospodarstvo, ter potrdi, da tožitelj ni imel vpljiva na odkazanje lesa. O „liberalcih“ ali „klerikalcih“ pri tem ni bilo govora. Hrovatina ima za poštenjaka tudi v najmanjši stvari.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. septembra.

— **Osebnosti.** G. profesor Alojzij Tavčar je imenovan profesorjem na ljubljanski realki. — Fužinski oskrbnik v Idriji g. Fran Gröger je imenovan višjim oskrbnikom, fužinski mojster g. Josip Vitouš pa fužinskim oskrbnikom.

— **Shod krščanskih akademikov.** Strmi, Slovenija! Krščanski akademiki so imeli svoj shod. To vam je bila manifestacija, da kaj tacega še ne. Ti mladi moške so reševali najtežavnejše probleme z lahkoto in eleganco, da se jim ni načuditi, in vse so rešili in končno dognali, tako da je izključena vsaka nadaljna razprava. Hvala Bogu, zdaj imamo Slovenci svoje posebno znanstvo; krščansko znanost. In mladi gospodje, ki so zborovali v „Katoliškem domu“, ne bodo pri tem delovanju opešali, če jih bo prečastita duhovščina še nadalje tako požrtvovalno podpirala kakor doslej. Ti mladi moške nam ustvarijo tudi katoliško matematiko, katoliško geometrijo in katoliško kemijo, a če se nam bo svet radi tega smejal, jih to ne sme motiti. Ta ka-

toliška veda bo vsaj naša, izključno naša! „Slovenec“ je že včeraj začel prakticati katoliško aritmetiko. V svojem poročilu o shodu je poročal, da se ga je udeležilo „okolo 70 akademikov“. Mej te akademike so všteti seveda tudi vsi „lemenarji“, katerih se je zbralo vse polno iz raznih stranj in pa tudi Gostinčar ter ostali delavci, ki so shod počastili menda kot „stare hiše“. „Slovenec“ šteje vse te udeležnike za akademike, dasi je učno ministrstvo s posebno naredbo že zdavnaj odločilo, da so akademiki samo tisti bogoslovci, kateri studirajo na vseučiliščih, ne pa tudi tisti, ki studirajo po raznih bogoslovnih. Ako odštejemo od števila udeležnikov tiste bogoslovce, ki ne studirajo na vseučiliščih in torej niso akademiki, nego navadni duhovniški vajenci, in ako nadalje odštejemo še Gostinčarjevo tovaršijo, je bilo na shodu ne „okolu 70 akademikov“, ampak kakih 10 akademikov in 60 družih oseb. Toda če je bilo število akademikov tudi tako malenkostno, da je smešno, ako teh deset možičkov priredi „shod“, je pa kvaliteta udeležnikov vse to popolnoma nadomeščala. Že iz „Slovenčevega“ poročila se vidi, da so bili zbrani znameniti talenti, ki imajo vso vedo v malem prstu, predsedoval pa jim je mož, ki se je proslavil s tem, da je v „Katoliškem obzorju“ Darvina znanstveno uničil — morda bi bilo boljše, če bi rekli „umuril“ — v „Slovenču“ pa svojo politično modrost in svoje poštenje dokazal z dopisom, za katerega mu je Slovenec urednik-slamorezec bržčas malo hvaležen.

— **Gasilska slavnost in „Slovenec“.**

Štiri dni je potreboval „Slovenec“, da si je domislil, kako prikriti zavratno agitacijo krščanskih socialistov proti slavnosti slovenskih gasilcev. Celo njega, čegar brezsrčnost je tako obsežna, da se ne da premeriti, je bilo sram, da je javnost izvedela za krščanske spletke proti najbolj krščanskemu vseh obstoječih društev, proti gasilnemu društvu. In da bi nekoliko opraltisto famozno gardo puhloglavega Luke in njegovega pobalinskega adjutanta, pripoveduje na dolgo in na široko, da ni pisal proti slavnosti, da ni proti njej pisal, in da je razobesila njegova stranka celo na „Katoliškem domu“ nekaj zastav. Vse res! Vse to so storili klerikalci, a le zato, ker so dobro vedeli, da proti slavnosti ne smejo nastopiti, ako nečejo v svojih lastnih vrstah izzvati viharja nevolje. Strah pred javno nevoljo jim je narekoval previdnost, ta strah je bil povod, da javno niso ničesar storili proti slavnosti, skrivaj pa so toliko srditejšje agitovali proti udeležbi. Dosegli so v resnici, da se razen pevskega društva „Zvona“, kise na noben način ni udalo terorizmu farizejskih hujšakcev, ni udeležilo nobeno ljubljansko klerikalno društvo in da so tudi na deželi prav klerikalni gasilci ostali doma! Klerikalci niso sodelovali pri slavnosti, a še enkrat jim bodi povedano, da jih tudi nikdo pogrešal ni. Najmanj pa krščansko-socialnih vojščakov sv. Mihaela katere je njihov lastni predsednik Kregar nekoč tako izvrstno označil.

— **Poštne stvari.** K našemu članku omenjamo dodatno, da je brzojavka, na znanjajoča, da je dovoljeno zborovanje „Zaveze“, rabila iz Gorice v Kanal cele štiri ure, dočim se ta pot prevozi z vozom prav lahko v dveh urah. Kdo naj vrjame, da se brzojavka ni nalašč zadrževala? — V Kresnicah na Kranjskem ima poštni urad še vedno samonemski pečat. To je škandal, v prvi vrsti za občino samo, ker se ne gane, da dobi dvojezičen pečat.

— **Zglaševanje črnovojnikov.** Tisti črnovojni zavezanci, kateri bivajo v Ljubljani, se morajo dne 4., 6. ali 7. oktobra t. l. zglašiti pri vojaškem referentu mestnega magistrata in sicer dne 4. oktobra v letih 1857., 1858., 1859. in 1860. rojeni, dne 6. oktobra v letih 1861., 1862. in 1863. rojeni, dne 7. oktobra leta 1864. ali pozneje rojeni črnovojniki. Tisti, ki bi se nikakor ne mogli zglašiti gori omenjenega dne, morajo zglašitev opraviti dne 17. oktobra.

— **Iz Kranja** se nam piše: C. kr. deželni šolski svet je dovolil, da se otvori na c. kr. cesarja Franca Jožefa veliki gimnaziji v Kranju za šolsko leto 1899/1900 vzporednica k petemu razredu.

— **Kmetijski podružnici v Cerknici** je poljedelsko ministrstvo dovolilo podpore 150 gld.

— **Od upravnega sodišča.** V Krškem ste ljudska in meščanska šola, ki spadati po obstoječih šolskih zakonih obe v kategorijo javnih ljudskih šol, katere so v prvi vrsti podložne in podrejene krajnemu šolskemu svetu. Radi meščanske šole krške so pa začele v novjšem času kranjske šolske gosposke dvojiti, da bi bila tudi ona enako ondotni ljudski šole podložna krajnemu šolskemu svetu tako, da je moral naposled naučno ministrstvo to potrditi. Zoper razsodbo ministrstva se je pritožil na upravno sodišče krški nadučitelj g. A., ki je hotel imeti, kot zastopnik svoje ljudske šole, pravi glas in sedež, in ne samo posvetovalni glas v krajnem šolskem svetu. Upravno sodišče je 13. t. m. razpravljalo o tej zadevi in pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo.

— **„Piccolo“** — obupan. Tržaški „Piccolo“ je kar izven sebe, ker je devinska občina odstranila laško-nemške krajevne table in jih nadomestila s samoslovenskimi. „Piccolo“ kliče na pomoč birača in hudiča ter tarna, da bi moral ves Kras samega usmiljenja postati mehak kakor maslo, ako bi ga razumel. Upamo pa, da vse to tarnanje in vpitje ne bo nič pomagalo in da ohrani starodavni Devin svoje samoslovenske table.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo** vabi vse svoje pevce za jutri zvečer ob polu 9. uri v društveno sobo na važen razgovor.

— **Kamniški salonski orkester** priredi v nedeljo dne 17. t. m. v korist revne šolske mladine v dvorani zdravnišča v Kamniku koncert. Vstopnina 30 kr. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— **Južna železnica** nam naznanja: Ker se bo povodom vojaških vaj vsled prevažanja vojakov od 19. do 21. dne septembra t. l. po progah Klein-Reifling-Beljak, Launsdorf-Hüttenberg in Glandorf-Celovec promet vlakov za blago omejil, sprejemala bo postaja južne železnice v Ljubljani vozno blago do teh prog ali preko njih od 19. do 21. septembra le po določilih § 55. odstavka 2. prometnega pravilnika, to se pravi, da bo pač spravila začasno blago, če bo za to prostor, toda s pogojem, da ga prevzame šele pozneje. — Isto velja za vse postaje južne železnice za čas od 16. dne septembra počenši do vštete 23. dne septembra glede sprejema takega blaga, ki je namenjeno do ali preko postaj proge Maribor-Franzensfeste in Inomost-Trient.

— **Porotne obravnave.** Včeraj vršila se je pri tukajšnjem porotnem sodišču obravnava proti 25 let staremu posestnikovemu sinu Francu Čibašku iz Klanjca zaradi hudodelstva zažiga. Dne 28. decembra zvečer imeli so fantje in dekleta v hiši Jerneja Kerna na Klanjcu zabavo s plesom. Okolo desetih pritekla je sosedka Katarina Vavpotič navzoče klicat, češ, da pri Sršenu gori. Vkljub napornemu gašenju pogorel je hlev, hišna streha in nekaj žita. Škode je bilo čez 700 gld. Prve poizvedbe o tem, kako je nastal požar, niso imele pozitivnega uspeha. Pozneje pa so se širile govorice, da je povzročil požar Franc Čibašek, fant sicer božjasti podvržen, a zdravega uma, nagle jeze in silovitega značaja, kakor pravi obtožnica. Orožnik Anton Vatovec, kateremu se je zdel sum opravičen, aretoval je Čibaška, kateri mu je pri odgonu v Kamnik baje priznal, da je bil dotični večer jezen, ker ga fantje niso pustili na plesišče in da je vsled trga z žvepljenko zažgal Sršenov hlev. V preiskavi in pri obravnavi pa je Čibašek odločno tajil, da bi bil on kedaj priznal zažig in trdil, da je on že ob pol sedmih šel spat na Pogacarjev hlev. To trditev potrdilo je tudi več poklicanih prič, dočim je priča Frančiška Koritnik baje še okolo pol osmih z obdolžencem govorila. Porotniki zanikali so vprašanje glede krivde Franca Čibaška, vsled česar je bil obtoženec od obtožbe oproščen.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 3. do 9. septembra kaže, da je bilo novorojencev 17 (= 25.24 ‰), umrlih 17 (= 25.24 ‰), mej njimi so umrli: za jetiko 1, za vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznimi 15. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 29.4 ‰), iz zavodov 7 (= 41.1 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za tifuzom (dva iz Ljubljane, štiri iz de-

žele v bolnico pripeljani) 6, za grižo 12, za vratico 2, za ušenom 2 osebi.

* **Češko narodno gledališče in ruske drame.** Pred kratkim smo prijavi listek, v katerem so bili omenjeni glavni vzroki, da slovenska izvirna dram. literatura doslej ni mogla uspevati. A tudi veliki ruski narod pogreša dobrih izvirnih dram. Praško narodno gledališče je uprizorilo že mnogo ruskih dramatičnih del, a nobeno ni bilo posebne vrednosti. Današnja „Politik“ piše: „Iz vseh iger, katere je prineslo naše gledališče iz bogate zakladnice ruske dramatične literature, dobivamo milo, dobrodejno tolažbo: vselej se znova prepričamo, da se pišejo tudi zunaj naše domovine slabe (da, celo prav slabe) drame... Naše občinstvo se je moglo tekom let prepričati, da so Rusi, kar se tiče drame, prav tako na slabem kakor mi, Čehi. Niti jedno delo trajne vrednosti se ni v zadnjih letih igralo. Skrupucalo sledi skrupucalo... Ako nimajo niti Rusi niti Čehi prav dobrih dram, kaj smemo zahtevati od malih Slovencev?“

* **Zastrupljeni častniki.** Častniki 37. pešpolka, ki ima sedaj velike vaje na meji bihaškega in aradskega komiteta, so videli v nekem gozdu prav lepe gobe. Kuhar častnikov je izjavil, da so gobe jedilne ter je napravil častnikom juho. Toda vsi častniki so oboleli. Nekateri so ležali dva dni. Polk ni mogel vsled tega en dan sploh na vajo, nego je moral čakati, da so častniki vsaj večinoma ozdravili.

* **„Čudež“.** V neki vasi pri Hamburgu postajajo nekaj časa sem pri jednemu tamošnjih kmetov vsi ostanki jedi tekom treh dni rdeči ter mokri, kakor da jih je kdo s krvjo polil. Ko se je to pojavilo, je začelo ljudstvo seveda takoj govoriti o čudežu, no, botanik Ehrenberg je sredi tega stoletja dognal, da so ta krvava tvarina mikroskopično majhne gobe, katere se jako hitro razširjajo. Veliko strahu in boja so vzbudile te rdeče gobice v 13. stoletju, ko so se vsled vlažnosti pojavile v neki cerkvi na hostijah. Duhovniki so namreč trdili, da so hostije židje zakleli. Radi tega se je začelo strastno preganjanje židov, in marsikatero človeško življenje je postalo takrat žrtev ljudske nevednosti.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 14. septembra. Ministrski predsednik grof Thun je imel danes celourno avdienco pri cesarju.

Dunaj 14. septembra. Predsednik poslanske zbornice dr. Fuchs se je danes dopoldne posvetoval z dr. Grossom. Ta je sklical klub nemške napredne stranke na dan 22. t. m. na sejo, da se posvetuje glede pravne konference.

Dunaj 14. septembra. „Neue Freie Presse“ je v današnjem jutranjem listu naznanila, da so nemške opozicijske stranke pripravljene se udeležiti spravnih konferenc. Popoldne so te stranke izdale komuniké, v katerem naznanjajo, da je vest „Neue Freie Presse“ izmišljena in da se vsa stvar odloči šele na konferenci klubovih načelnikov dne 23. t. m.

Dunaj 14. septembra. „Wiener Zeitung“ prijavlja naredbo pravosodnega ministrstva, s katero določa, da dobivajo sodni pisarji v slučaju bolezni tri mesece polno svojo plačo. Naredba je veljavna od 1. septembra t. l.

Pariz 14. septembra. General Mercier je izjavil, da še ni izgovoril zadnje besede o Dreyfusovi zadevi.

Vratislava 14. septembra. V Niwki pri Sosnovicah je v premogokopu nastala eksplozija. Dvanajst oseb je bilo ubitih.

Berolin 14. septembra. Vladni prezident v Merseburgu je iztiril 60 slovanskih rodbin, češ, da so to „nadležni inozemci“. Vsi iztiranci so avstrijski državljani.

Narodno gospodarstvo.

Jubilej južne železnice.

(Konec.)

Slavni Ghega pa je izvršil težavno, a znamenito in velezanimivo železnico čez Severnik, ki te vodi čez 22 krasnih cestovodov in skozi velikih 10 tunelov, ki podaja najdivnejše razglede. Ta črta se je otvorila v navzočnosti cesarja in cesarice 16. maja 1854 in predala 17. julija prometu. V tem času je bila tudi dogotovljena proga čez Kras, ki je znamenita zlasti po svojem velikem cestovodu čez ljubljansko barje. 28. julija l. 1857 se je otvorila ta proga in s tem je bila završena zveza Trsta z Dunajem.

Od l. 1857 je vozil med Ljubljano in Dunajem prvi brzovlak v Avstriji, šele 10 let pozneje pa je pričel voziti tudi iz Trsta.

Izmej prog južne železnice, ki vodijo po slovenskih deželah, se je otvorila dne 1. oktob. 1862: Zidani most—Sisek; 1. jun. 1863. Maribor—Celovec, 30. maja 1864 Celovec—Beljak; 30. nov. 1871 iz Beljaka na Tirolsko; 25. jun. 1873 Št. Peter—Reka; 14. jul. 1885 Spielfeld—Radgona; 16. okt. 1890 Radgona—Ljutomer; 28. dec. 1891 Celje—Velenje.

Letos torej praznujemo 50letnico otvorjenja prve železniške proge po slovenski zemlji. V naši dobi, dobi jubilejev, je umestno, da se spominjamo tudi te obletnice. Južna železnica je prevelike važnosti za razvitek naših dežel v trgovskem in prometnem oziru. Žal, da se še dandanes vodstvo te železnice ne ozira zadostno na naše narodnostne tirjave. No, tudi to se je obrnilo na bolje in se mora še na mnogo bolje!

Južna železnica pa ni postala važna samo za promet v naših krajih, nego je tudi omogočila in povzročila, da posejajo tuji naše divne kraje. Letovišča — zlasti ob Vrbskem jezeru — so še le tedaj uspela, in obisk naših planin se je še le razvil vsled južne železnice in na tisoče obiskovalcev je štela po zaslugi te železnice zlasti postojnska jama. Saj so se prirejali dolgo vrsto let jedino v ta namen zabavni vlaki z Dunaja. Še se spominjam izza otroških let, da je hodila ob binkoštih vsa Ljubljana pričakovat izletnikov, ki so dopoldne došli z Dunaja, si ogledali Ljubljano ter popoldne se odpeljali v slovečo jamo. Vojaška godba jih je sprejela pri dohodu, jim svirala pri kosilu in jih spremljala pri vožnji v Postojno, in pri njenih zvokih so se v svitu tisočerih sveč v „veliki plesalnici“ v jami vrteli izletniki in domačini v veselem plesu.

Južna železnica je znamenit gospodarski in kulturni faktor v naši narodno-gospodarski zgodovini, in zato je ta spomenica za Slovence pomembna. X.

Poslano*)

Pred 3 leti zgubil je g. Mole, pek na Karlovski cesti št. 22, medaljon, katerega je pa dobil nazaj. Očitno pa se je sedaj po treh letih nekega človeku, da je on ukradel rečeni medaljon in sicer ga je obdolžila žena tega peka. Ker se mi je ta mož smilil šel sem dne 12. t. m. k g. Moletu in vprašal sem njegovo soprogo, zakaj dolži tega človeka tatvine, ko ve, da ni res. Ona pa me je nagnala z „barabo“ in da smo tatje vsi. Nato vprašam g. Moleta samega, zakaj se dolži

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

oni mož tatvine. G. Mole postal je nakrat sila surov ter me je pahnil tako, da sem padel vznak, ter me je vrhu tega še opsoval.

Da me ni g. Kržan, mestni stražnik, ljubeznivo dvignil in peljal proč, skupil bi bil morda še več.

Objavljam to stvar, da se razvidi surovo postopanje g. Moleta in njegove soproge.

V Ljubljani, dne 13. septembra 1899.

(1670) **Andrej Zajc**
Hradeškega vas št. 19.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:
Posestvo vlož. št. 2, kat. obč. Ravne, cenjeno 2455 gld., dne 16. septembra v Cirknici.
Posestvo vlož. št. 266, kat. obč. Stanežič, cenjeno 910 gld., dne 16. septembra v Ljubljani.
Zemljišči vlož. št. 4, kat. obč. Hrast in št. 4, k. o. Lokvica, cenjeni 1271 gld. in 590 gld., dne 16. septembra v Metliki.
Posestva vlož. št. 210, kat. obč. Hrib, cenjeno 350 gld. in v l. št. 123, k. o. Travniki, cenj. 1015 gld., oba dne 16. septembra v Ribnici.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. septembra: Ignacij Tekavec, delavčev sin, 1 in pol mes., Opekarska cesta št. 9, črevesni katar.

Dne 11. septembra: Rudolf Stopar, rejenček, 21 dni, Vodmat št. 38, črevesni katar.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 3062 m. Srednji dnevni tlak 736.0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
13.	9. zvečer	727.3	13.0	sl. izvzhod	oblačno	
14.	7. jutraj	730.1	11.4	sr. jvzhod	dež	
	2. popol.	731.5	16.2	sr. vzhod	skoro jas.	3.4 mm

Srednja večerajšnja temperatura 12.2°, normale: 15.2°.

Dunajska borza

dne 14. septembra 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	„	95	„
Avstrijska zlata renta	117	„	90	„
Avstrijska kronska renta 4%	100	„	50	„
Ogerska zlata renta 4%	117	„	50	„
Ogerska kronska renta 4%	95	„	30	„
Avstro-ogerske bančne delnice	906	„	—	„
Kreditne delnice	372	„	60	„
London vista	120	„	57 1/2	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	„	92 1/2	„
20 mark	11	„	77	„
20 frankov	9	„	56 1/2	„
Italijanski bankovci	44	„	50	„
C. kr. cekini	5	„	69	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Telefon v Novo mesto.

V graščini Bajnof
je na prodaj (1471—10)

večja množina vina
domačega pridelka.

Oddaja se najmanj jeden polov. nju.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.

Največja zaloga
zgotovljenih oblek

za gospode, dečke in
otroke

konfekcije za dame.

Solidno blago po (1679—1)

čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto.

Naš naslov je: Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.

Naš telefon je: 1471—10.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Naš poslovni čas je: od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Lepa meblirana soba

z oknom na Vodnikov trg in s posebnim vhodom, se odda takoj v študentovskih ulicah šte. 2, v II. nadstropju. Več se izve istotam. (1653—3)

Izurjene šivilje

in (1664—2)

2 učenki

sprejmejo se takoj za stalno delo. Francovo nabrežje št. 1, I. nadstropje,

Dva dijaka

sprejmeta se v prav zračno sobo na stanovanje s hrano. — Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“ pod št. 6. (1671—1)

Kupi se star gradič ali večja hiša

po zmerni ceni. — Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „gradič“. (1673)

Dijaki

iz boljših hiš se sprejmejo na stanovanje in hrano

v Jenkovi hiši nasproti justične palače šte. 8. (1657—2)

Spretnega solicitatorja

samca, vsprejme z mesečno plačo 50 do 60 gld. po njegovih zmožnostih takoj

dr. R. Bežek

(1674—1) c. kr. notar v Zatičini.

Spreten pisar

išče službe v kaki notarski ali odvetniški pisarni.

Ponudbe sprejema upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „J. L. št. 16“. (1675—1)

Priporočava (21—210)

Kulmbaško sladno pivo

pastérizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Poštna in brzojavna

odpraviteljica

večša slovenskega in nemškega jezika se za drugo mesto pri poštne uradu na deželi takoj sprejme. Plača po dogovoru. Take, ki igrajo glasovir imajo prednost.

Več se poizve v upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (1639—3)

Hiša v Kamniku

na lepem kraju, v kateri je prodajalnica, s 4 sobami, 2 kuhinjama in kletjo,

se pod ugodnimi pogoji takoj proda.

Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (1656—2)

Prostovoljna prodaja zemljišča, gozda in stavb.

- 1.) Zelo rodovitne njive, v obsegu 6 oralov 1316 □ sežnjev.
- 2.) Zelo rodovitni travniki, v obsegu 12 oralov 1004 □ sežnjev.
- 3.) S sadnim drevjem nasajeni vrt, v obsegu 771 □ sežnjev.
- 4.) Pašnik, v obsegu 212 □ sežnjev.
- 5.) Gozdi, v obsegu 12 oralov 935 □ sežnjev, porasteni večinoma s črnim lesom, v katerih se pa že 25 let ni sekalo.
- 6.) Zidan, z opeko krit velik hlev, kozolec, skedenj; vse stavbe ležeče sredi trga, tik cerkve, ob živahni cesti Ljubljana-Kočevje, kjer je sedež sodišča in davkarije, ter 10 minut oddaljene od železnične postaje. Hiša se lahko pozida nad hlevom ali pa na 5 minut od trga oddaljeni njivi, katera meri 2 oral 426 □ sežnjev.

Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

(1660—1)

Šolske knjige in pisalne potreščine

za vse šole

pri

J. Giontini-ju, Mestni trg št. 17.

Ljubljana,

(1668—1)

Zakupni razglas

zaradi zagotovljenja kruha in ovsa za l. 1900.

Zakupna obravnava bode						Za nastopne približne preskrbovalne potrebščine posadkinih čet, zavodov in deželno-brambenih oddelkov			Približna tekoča letna potrebščina znaša za čas od 1. januarja 1900 do 31. dec. 1900		Specijalni pogoji
dne	v preskrbovalnem magacinu	za zakupno postajo	s konkurenčnimi kraji	za čas		na dan			kruha	ovsa	
				od	do	kruha à	ovsa à				
						840	840	4200			
						gramov porcij			porcij	meter. centov	
3. oktobra 1899	Maribor Magdalensko predmestje, Eisenstrasse 16.	Ptuj Celje Slov. Bistrica Strass	— — — —	1. januarja 1900 31. decembra 1900	340 370 100 45	— — — —	— — 154 —	124100 135050 36500 16425	— — 2362 —	Prevzemniki za oddajanje kruha, oziroma peke iz erariške moke, mogó dobiti v Celji erariško pekarijo za dobo pogodbe v zakup proti plačilu mesečne najemščine 11 gld. in proti temu, da napravijo manjše poprave objekta iz lastnega in ga zavarujejo proti ognju. Ta zakupna prepustitev pa se mora izrecno pogoditi v ponudbi, ako se isto želi. Za postajo Gradiška se mora izdelavati kruh v mesecih junij do incl. septembra 1900 na polovico iz pšenične na polovico pa iz ržene moke, v ostalih mesecih iz $\frac{1}{3}$ pšenične in $\frac{2}{3}$ ržene moke in je dodati na vsak q moke 140 gr kumina.	
5. oktobra 1899	Gradiška Via Mercato štev. 1.	Gradiška	—		37	—	—	13505	—		
6. oktobra 1899	Celovec	Št. Vid ob G.	—	1. januarja 1900 31. decembra 1900	—	9	152	—	2358		
		Trbiž	—		306	—	—	111690	—		
		Malborget	—		83	—	—	30295	—		
		Predil (zapor soteske)	—		17	—	—	6205	—		
		Jezernica (zapor doline pri Raiblu)	—		18	—	—	6570	—		
		Bovec (zap. ceste Bovške kluže)	—		17	—	—	6205	—		
		Wolfsberg	—		155	8	152	56575	2355		

Opazka: Razven poprej navedenih oskrbnjskih potrebščin in potrebščin za četna koncentrovanja v zakupni postaji z morebitno 25% večjo potrebščino mora zakupnik preskrbeti potrebščino za k vojaškim vajam poklicane dopustnike, rezervnike, nadomestne rezervnike in deželne brambovce po aktualnih pogodbenih cenah, dalje moko, sol, drva in pekovske potrebščine povodom vsakoletnih vaj vojaških pekov.

Potrebščina za prehode ima se ponuditi po točki IV. zvezka pogojev.

Splošni pogoji.

1.) Pri teh javnih dobavnih obravnavah se bode oziralo samo na pismene ponudbe. Narejene morajo biti po priloženem formularji in imeti kolek za 1 krono za polo. Zapečatenе ponudbe imajo **zgoraj omenjene obravnavne dni vsaj do 10. ure dopoldne** doiti pri dotičnih c. in kr. vojaških oskrbovalnih magacinih (točka XVII. zvezka pogojev); na poznejše ali v brzojavni obliki došle ponudbe se ne bode oziralo. Ko bi se v kaki ponudbi cenina postavka v številkah in pismenih ne ujemala, velja postavka v pismenih za pravi. Vsakej popravi v ponudbi pridejati ima ponudnik svoj podpis.

2.) Za obravnavo veljajo določila zvezka pogojev z dne 5. septembra 1899, ki je pri vsakem gori imenovanih vojaških oskrbovalnih skladišč v dveh istopisih uradno izgotovljen in vsaki dan istotam ob navadnih uradnih urah na vpogled. **Vsak ponudnik zavezan je držati se pogojev, ki so obseženi v tem zvezku, že s tem, da stavi ponudbo.** Jednako glaseči tiskani pogoji so na vpogled tudi pri korni intenciji, pri drugih vojaških oskrbovalnih skladiščih, potem pri političnih okrajnih

oblastvih in deželnih kmetijskih družbah kornega področja. Taki zvezki pogojev dobe se proti plačilu 4 kr. od tiskane pole pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih skladiščih, **na zahtevanje se pošiljajo tudi po pošti.**

3.) Vsak ponudnik, izvzemši podjetnike, v pogodbeni zvezanosti stoječe, popolnem preverjene in obravnavni komisiji znane kot zmožne in zaupne, ima ne ozi-
raje se na njegovo kavcijo o zmožnosti in zadostnem premoženju za prevzete navedene podjetja dobiti soliditetno in zmožnostno spričevalo in sicer, če ima protokolovano firmo, od trgovske in obrtne zbornice, sicer pa od pristojnega političnega oblastva prve instance, katero spričevalo ne sme biti nad 2 meseca staro in ima na prošnjo podjetnika pri trgovske in obrtne zbornici, oziroma političnem oblastvu vsaj v dan pred obravnavo doiti dotičnemu c. in kr. vojaškemu preskrbovalnemu magacinu. Posledice kake morebitne zamude zadevajo vsekako le podjetnika.

4.) Vsak ponudnik, ki nima pravice do oproščenja, mora zagotoviti svojo ponudbo s 5% varščino od vrednosti vse za oddajo določene množine. Varščina se ne

sme pridejati ponudbi, temveč se mora s ponudbo v posebnem kuvertu tako odposlati, da varščino v to poklicano vojaško preskrbovalno skladišče lahko prevzame, ne da bi odprlo zapečateni ponudbo. Varščini je pridejati tudi njena specifikacija, ravno tako se mora varščina v ponudbi specifikovati. Občine so ulaganja varščine in kavcije vsekako oproščene. Občine, kmetijske družbe in producenti se posebno opozarjajo na predstojajoče razpisano zakupno preskrbovanje vojaških potrebščin, ker uživajo pri enakih ponudbah prednost nasproti drugim podjetnikom. Producenti morajo svojim ponudbam priložiti spričevala dotičnih gospodarskih korporacij v svojem okolišču, v kojih je potrjeno, da so zares producenti in da je vsa ponudena količina njihov proizvod, če niso ti podatki brezdvomno znani dotičnemu vojaškemu oskrbovalnemu magacinu. Producentom se more oproščeno ulaganja varščine in kavcije dovoliti le za predmete, katere sami proizvajajo; izjaviti pa morajo v ponudbah, da za izpolnjenje povzetih zavezanosti jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem. Na ponudbe, v katerih se izgovarja ponižanje kavcije, ki se ima po prepiših uložiti, se ne bode oziralo.

5.) Skupne ponudbe, to je ponudbe, v katerih se izgovarja, da se prevzame oskrbovanje kakega predmeta na postaji le, če se hkratu dobi oddaja jednega ali več drugih predmetov, dopuščajo se le za predmeta kruh in krma v postajah, kjer se potrebuje krme le za deset konj.

6.) Oddajati imajo se predmeti v dotičnih postajah neposredno onim, kateri jih imajo pravico dobivati. Za prevažanje predmetov v konkurenčne kraje, mora se v smislu točke XVII. zvezka pogojev staviti posebno ponudbo, ker sicer bi se smatralo, da je prevažanje obseženo že v ponujanih cenah. Pri enakih ponudbah za prevažanje ima ponudba onega, ki je dobil zakup, prednost.

7.) Ponudniki se odreko, da ne zahtevajo, da bi se vojna uprava gledé izjave o vzprejetji ponudbe morala držati v § 862. občnega državlanskega zakonika, potem

V Gradci, dne 5 septembra 1899.

v članih 318 in 319 avstrijskega trgovskega zakona določenih obrokov, v katerih se je izjaviti, če se vzprejme ponudba.

8.) Oddaja kruha in ovsa ima se praviloma vršiti od 5 do 5 dni. Če krajevne razmere in interes čete brez večjih stroškov za vojaški erar dopuščajo, morejo se razpisani dobavni obroki za oves raztegniti na 10 do 15 dni.

9.) Kruh oddajati morajo načeloma peki. Kruh se ima izdelovati iz ržene moke v štručah po 2 porciji po 1400 gramov. Principijelno je staviti ponudbe na arendovanje kruha; vzprejemale se bodo pa tudi ponudbe civilnih pekov za izdelovanje kruha iz erarične moke; v zadnjem slučaju se morajo ponudbe glasiti na plačilo za peko od meterskega centa popečene moke všteti sol, drva in svečavo. Tudi je podjetnik zavezan, moko za peko na svoje stroške od železnice dati odpeljati in istotako prazne vreče vračati na železnico, izvzemši slučaj, če v ponudbi izrečno pravi, da tega ne more prevzeti.

10.) Cene za zakup staviti se imajo došteti užitnino in druge davščine; od porcije kruha à 840 g in od porcije ovsa à 4200 g.

11.) Zakupniki so izključeni od olajšav železniškega vojaškega tarifa.

12.) Vojaška uprava pridržuje si pravico, da sme oddati kake morebitne razpoložljive zaloge mej pogodbeno dobo.

13.) Moštva vojaške oskrbovalne oprave ni moči dajati zakupniku v pomoč, dokler ne izide drugačna določba.

14.) vsak ponudnik ima v svoji ponudbi izrečno izjaviti, da se podvrže določbam za to obravnavo pripravljenega zvezka pogojev z dne 5. septembra 1899. Ponudbe, ki obsegajo krajšo nego 14dnevno zavezanost, se ne bodo mogle vpisovati.

C. in kr. intendancija 3. voja.

Ponudbeni formular.

1 krona
kolek

Jaz podpisaneč izjavljam s tem vsled razglasa št. 6413 Gradec z dne 5. septembra 1899, da hočem oddajati zakupnim potom za zakupno postajo

s konkurenčnimi kraji

porcijo kruha à 840 gr po kr. reci:

„ ovsa à 4200 gr po kr. reci:

za čas od 1. januarja, do konca decembra 1900, preskrbovanje po točkah zvezka pogojev preskrbovati in za to ponudbo jamčiti s priloženo

varščino gld. kr. obstoječo iz

Nadalje se zavezujem, če dobim zakup, vsaj v 14 dneh po uradni objavi dopolniti varščino v 10odstotno kavcijo in dajem vojaški upravi pravico, ko bi to opustil, da sama to dopolnitev izvede s pridrževanjem zakupnega zasluga.

V ostalem se podvržem razen pogojev naznanjenih v razglasu tudi pogojem, ki se nahajajo v zvezku pogojev z dne 5. septembra 1899, napravljenem za razpisano razpravo.

(Eventuelno.) Glasom priloženega odloka v se bode moje solidnostno in zmožnostno spričevalo neposredno odposlalo vojaškemu preskrbovalnemu magacinu.

I., dne 1899.

I. I. stanujoč v I.

Formular za kuvert ponudbe.

C. in kr.

vojaškemu preskrbovalnemu magacinu

Ponudba vsled razglasa
št. 6413. za zakupno ob-
ravnavo z dne

I.

Pristni
domači izdelek naravne slivovke
lastnikov

Hijacintjevo in Pretkovec

v Krapini (Hrvatsko).

Zastopana po

(1669—1)

Dragotinu Venturini v Ljubljani, Tržaška cesta št. 27.

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.
Gosposke ulice št. 8.

Šolsko leto 1899/1900 se prične dne 19. septembra t. l.

Vpisovanje bode 15., 16. in 17. septembra vsak dan dopoldne od 11.—12. ure v ravnateljevi pisarni.

Deklice, katere želé vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, morajo se v spremstvu starišev ali njih namestnikov osebno ogledati ter se izkazati s spričevali o svojem dosedanjem šolanju, za vzprejem v I. letnik pa posebej s spričevalom 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem polletju šolskega leta. Imenovana šolska spričevala more nadomestiti tudi vzprejemni izpit.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 2 gld. prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 2 gld. vzprejemnine. Šolnina znaša 10 gld. na leto.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodoznanje, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — **prostovoljni pa:** lepopisje, laščina, telovadba, petje, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Natančnejša poročila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1899.

(1577—3)

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Knjigarna
KLEINMAYR & BAMBERG

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširana in v močnem vezu po najnižjih cenah. (1672—1)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastoj.

Doering^{ovo} milo
SOVO.
(444—23)

Izmej najfinejših
toaletnih mil
najcenejše in
najmilejše.

Za umivanje porabno
za

dame

kakor tudi kot

milo za otroke
jako priporočljivo.

Povsod na prodaj
po 30 kr.